

«Не толеруймо мову ворожнечі»

Наукова бібліотека НПУ імені М. П. Драгоманова
Факультет української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка
Кафедра журналістики

ЗВІТ

про опитування «Ставлення студентів до мови ворожнечі», проведене в межах проєктів «Не толеруймо мову ворожнечі!» та «Дискурс ворожості та шляхи його додання: мова, література, масмедійний узус» серед студентів у 2021 році

Київ 2022

Час і умови проведення

Опитування розроблене в червні – серпні, проведене у вересні – грудні 2021 року. Проводилося цілком анонімно серед студентів першого курсу. Питальник містив відкриті й закриті запитання, з можливостями дати одну відповідь і з множинним вибором, запитання, які передбачають прямі відповіді й виконання завдань. Загалом у заповненні анкет онлайн узяли участь 268 осіб.

Робоча група НПУ імені М. П. Драгоманова

Розробники: Харитоненко О. І., Савенкова Л. В., Полтавець Ю. С., Заїнчківська І. П.

Науковий консультант: Євтух В. Б.

Технічна підтримка: Марієнко А.

Розробники ставили перед собою завдання з'ясувати:

- 1) особистий досвід реципієнтів, характер їхніх зіткнень із мовою ворожнечі (перший, підготовчий блок запитань);
- 2) палітру видів мови ворожнечі, з якими реципієнти стикалися (другий блок запитань);
- 3) реакцію і оцінки реципієнтів на мову ворожнечі (третій блок запитань);
- 4) рівень обізнаності реципієнтів у темі та перспективи просвітництва (четвертий блок запитань);
- 5) бажання отримувати інформацію та провадити просвітницьку діяльність (п'ятий блок запитань).

Аналіз результатів опитування запропонований у двох статтях:

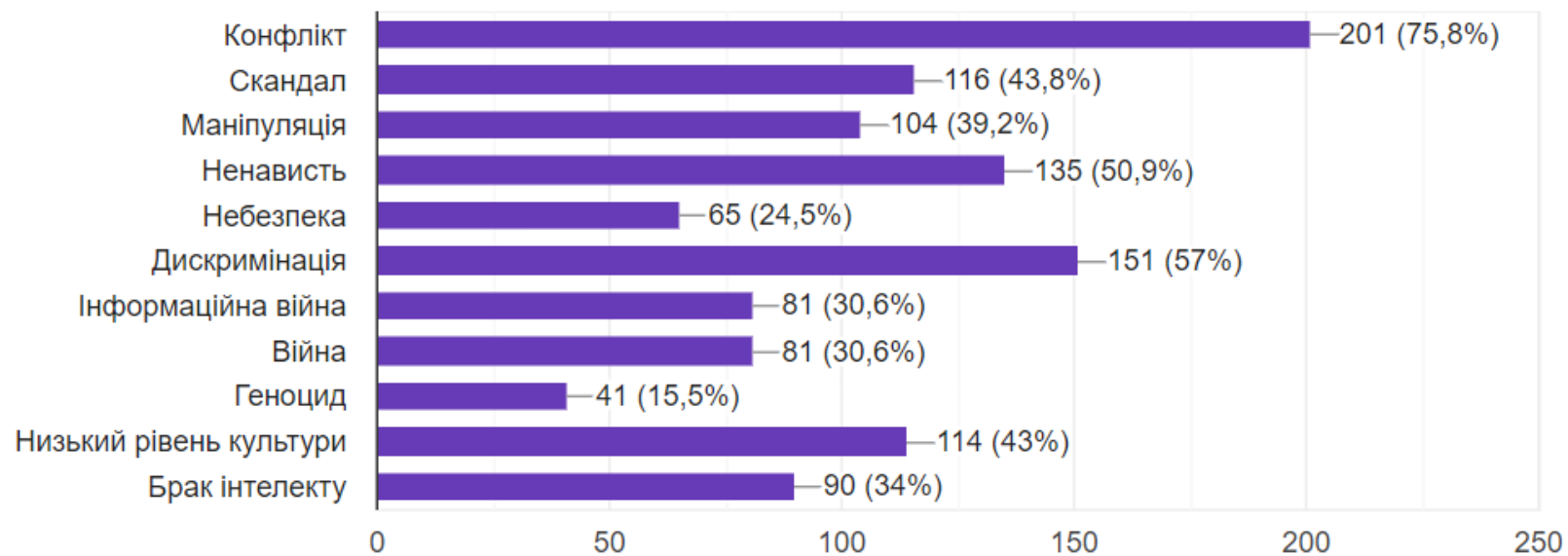
- 1) Савенкова Л. В, Харитоненко О. І. Інформаційна підтримка бібліотеками протистояння «Hate Speech»
- 2) Харитоненко О. І., Савенкова Л. В., Полтавець Ю. С., Заїнчківська І. П. Мова ворожнечі: виклики та відповіді на них (приклад університетського середовища)

Контактні дані для зауважень і пропозицій: o.i.kharytonenko@npu.edu.ua

З ЧИМ У ВАС АСОЦІЮЄТЬСЯ МОВА ВОРОЖНЕЧІ? (МОЖНА ПОЗНАЧИТИ КІЛЬКА ВАРІАНТІВ)

З чим у вас асоціюється мова ворожнечі? (можна позначити кілька варіантів)

265 відповідей

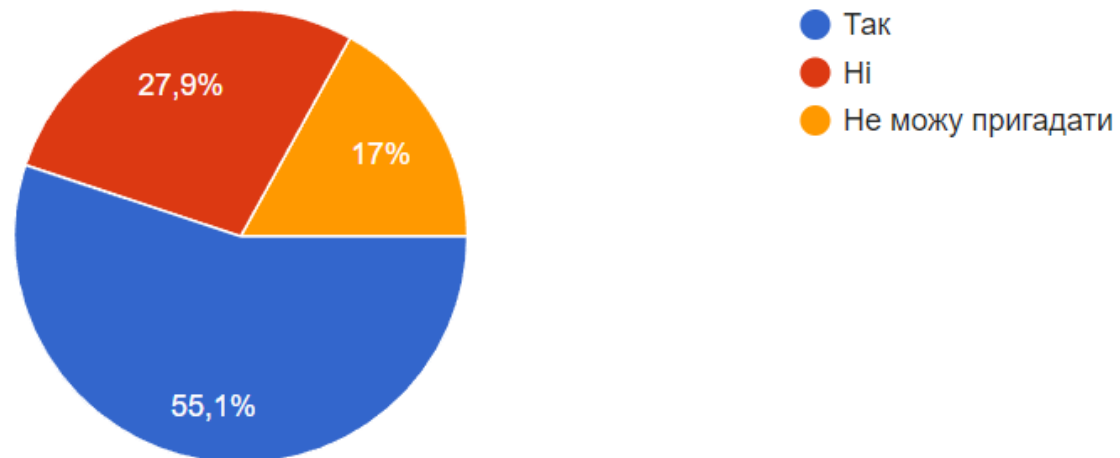

ЧИ ТРАПЛЯЛИСЯ ВАМ ВИПАДКИ ВИКОРИСТАННЯ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ ОСТАННІМ ЧАСОМ?

Чи траплялися вам випадки використання мови ворожнечі останнім часом?

 [Копіювати](#)

265 відповідей

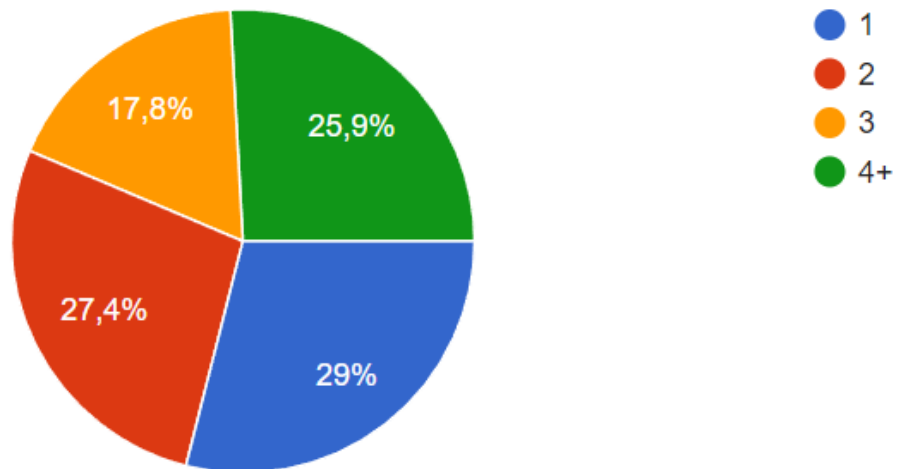

СКІЛЬКИ ПРИКЛАДІВ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ ЗА ЦЕЙ ПЕРІОД ВИ МОЖЕТЕ ПРИГАДАТИ?

Скільки прикладів мови ворожнечі за цей період ви можете пригадати?

259 відповідей

 [Копіювати](#)

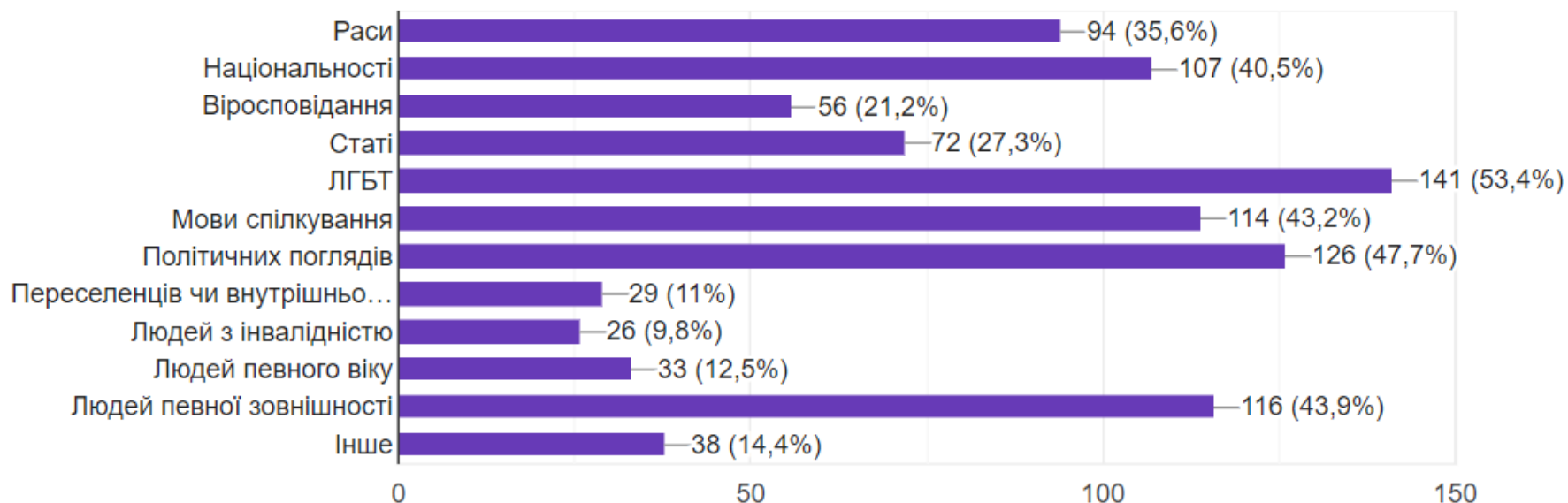

ЧОГО САМЕ СТОСУВАЛИСЯ ВИПАДКИ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ? (МОЖНА ПОЗНАЧИТИ КІЛЬКА ВАРІАНТІВ)

Чого саме стосувалися випадки мови ворожнечі? (можна позначити кілька варіантів)

 Копіювати

264 відповіді

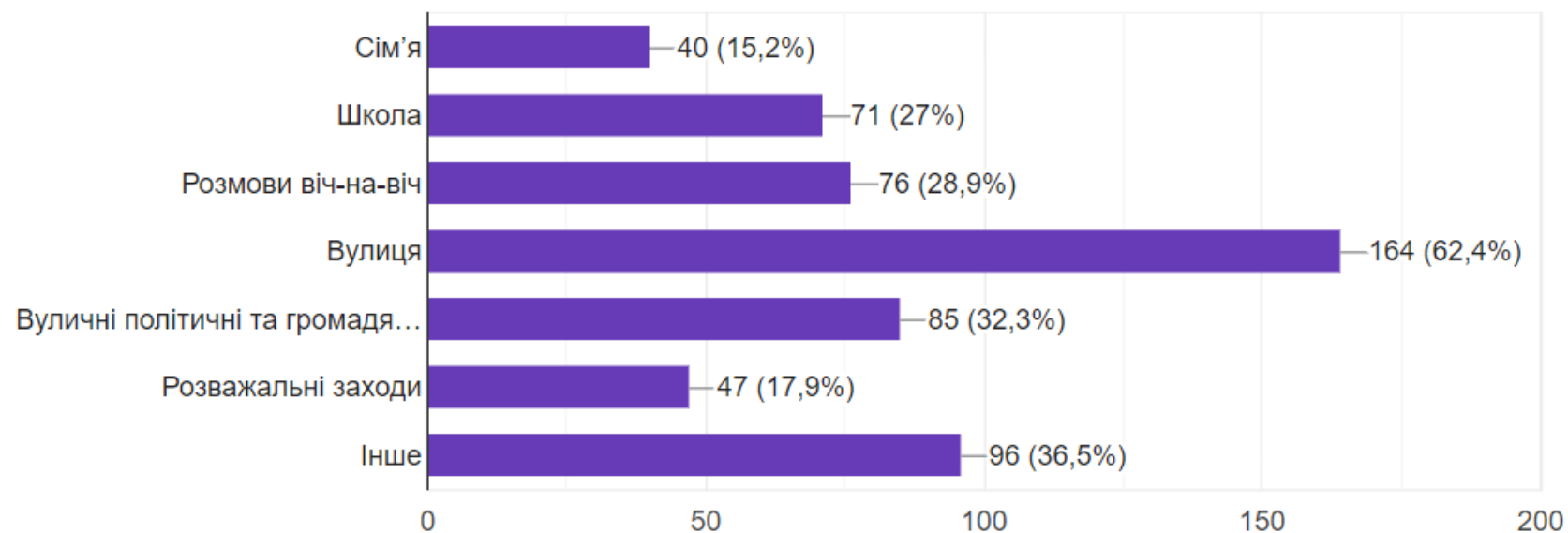

ДЕ ВИ СТИКАЄТЕСЯ З ВИПАДКАМИ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ В РЕАЛЬНОМУ ЖИТТІ? (МОЖНА ПОЗНАЧИТИ КІЛЬКА ВАРІАНТІВ)

Де ви стикаєтеся з випадками мови ворожнечі в реальному житті? (можна позначити кілька варіантів)

 Копіювати

263 відповіді

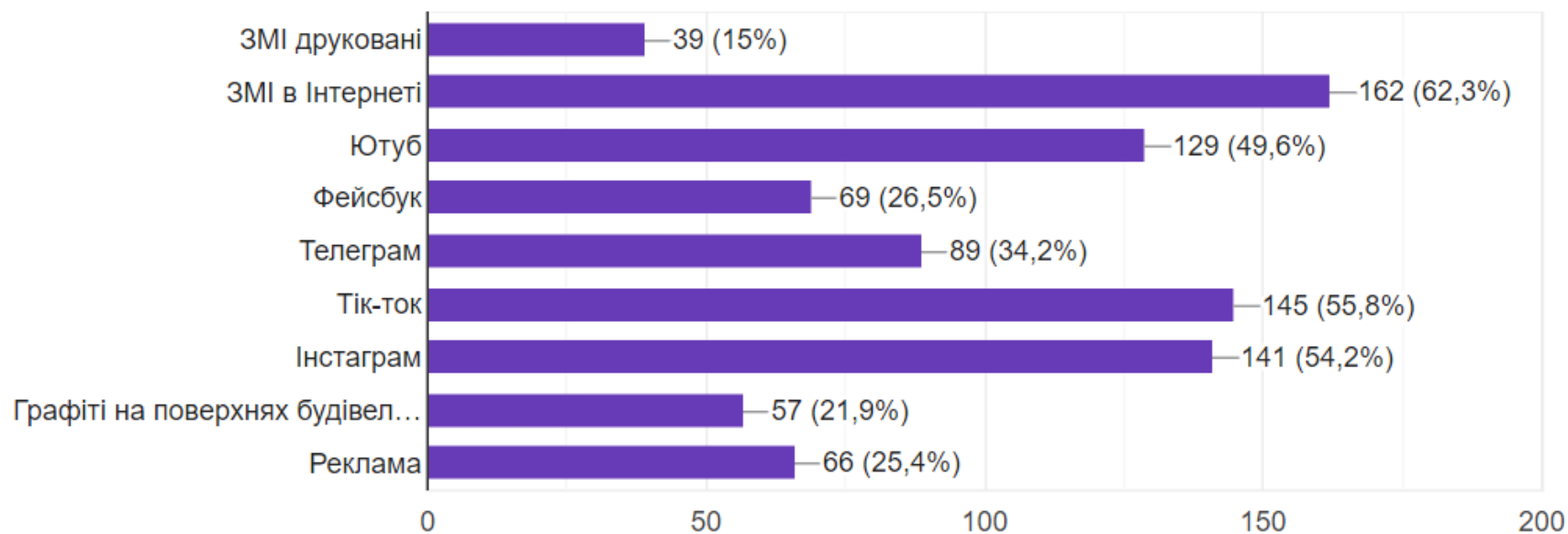

ДЕ ВИ СТИКАЄТЕСЯ З ВИПАДКАМИ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ В КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ? (МОЖНА ПОЗНАЧИТИ КІЛЬКА ВАРІАНТІВ)

Де ви стикаєтеся з випадками мови ворожнечі в культурному просторі?
(можна позначити кілька варіантів)

260 відповідей

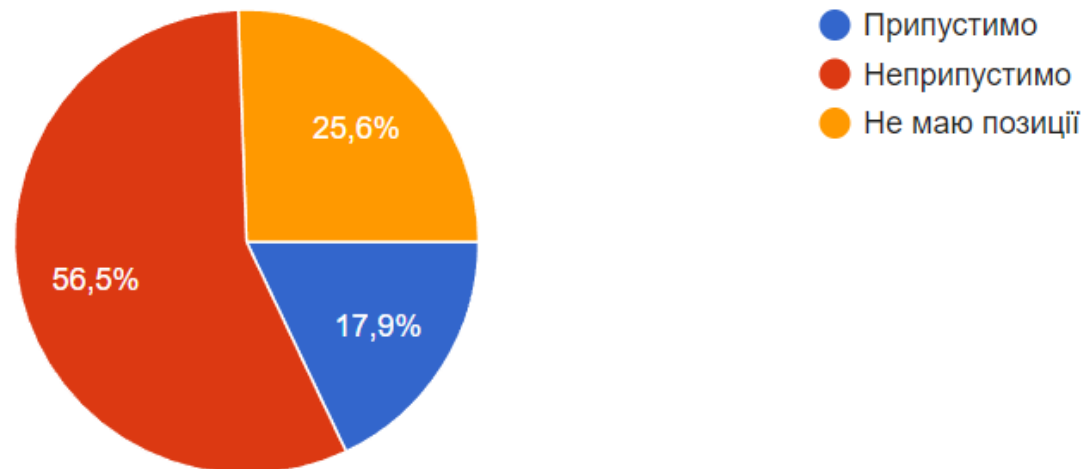

ПРИПУСТИМО В ДЕЯКИХ ВИПАДКАХ ЧИ НЕПРИПУСТИМО ВЗАГАЛІ НІКОЛИ, НА ВАШ ПОГЛЯД, ВДАВАТИСЯ ДО МОВИ ВОРОЖНЕЧІ?

Припустимо в деяких випадках чи неприпустимо взагалі ніколи, на ваш погляд, вдаватися до мови ворожнечі?

 Копіювати

262 відповіді

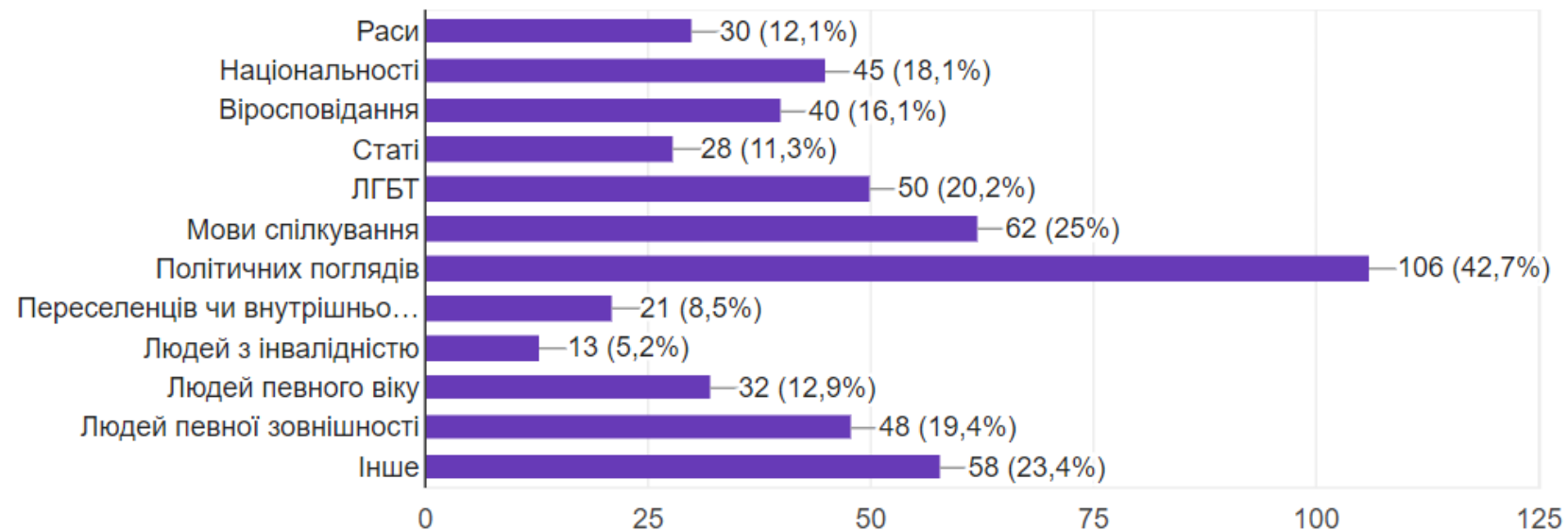

ЧИ РОБИЛИ ВИ ОСОБИСТО КОЛИ-НЕБУДЬ НЕКОРЕКТНІ ВИСЛОВЛЮВАННЯ ЩОДО (МОЖНА ПОЗНАЧИТИ КІЛЬКА ВАРІАНТІВ)

Чи робили ви особисто коли-небудь некоректні висловлювання щодо (можна позначити кілька варіантів)

248 відповідей

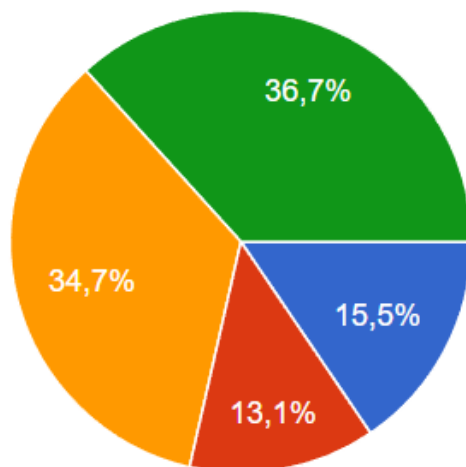

ЯКЩО ВИ ОСОБИСТО ВИСЛОВЛЮВАЛИСЯ НЕКОРЕКТНО ЩОДО ПЕВНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ, ЯК ВИ ЦЕ ОЦІНЮЄТЕ ЗАРАЗ?

Якщо ви особисто висловлювалися некоректно щодо певних груп населення, як ви це оцінюєте зараз?

245 відповідей

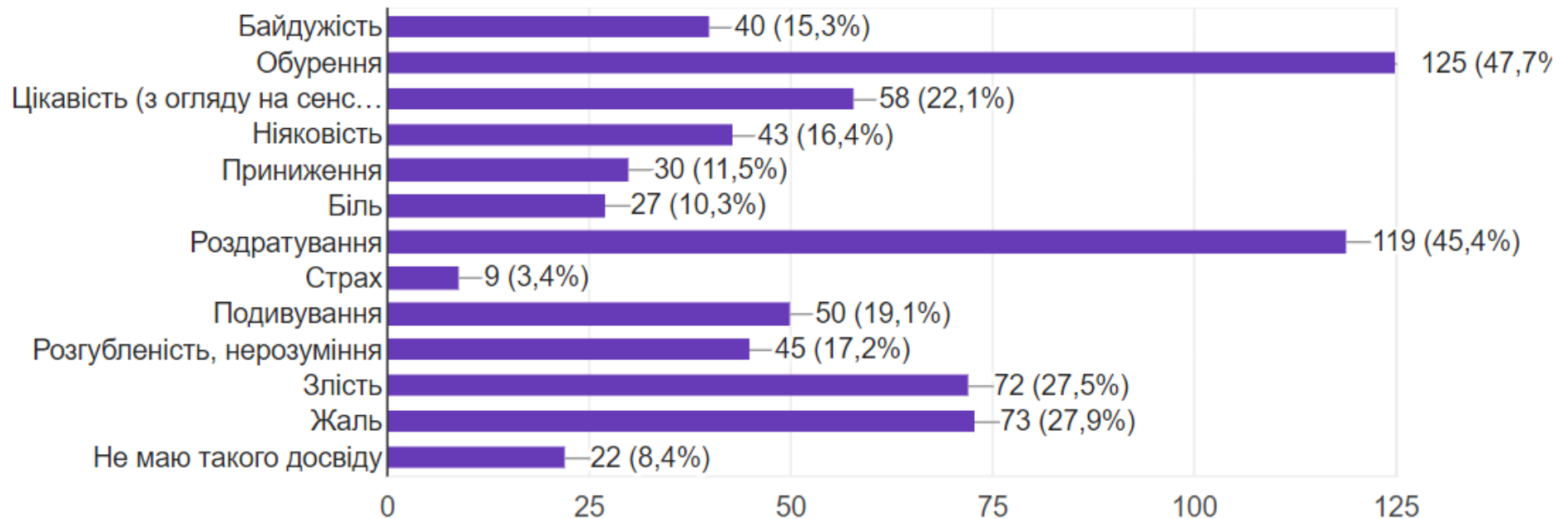
- Не шкодую, бо не бачу проблеми
- Не шкодую і можу повторити
- Це було випадково, мені шкода
- Шкодую і намагатимусь не повторювати цю помилку

ЯКОЮ Є ВАША РЕАКЦІЯ НА МОВУ ВОРОЖНЕЧІ, ЯКА СТОСУЄТЬСЯ ІНШИХ? (ОБЕРІТЬ МАКСИМУМ ТРИ ВАРІАНТИ)

Якою є ваша реакція на мову ворожнечі, яка СТОСУЄТЬСЯ ІНШИХ? (оберіть максимум три варіанти)

 Копіювати

262 відповіді

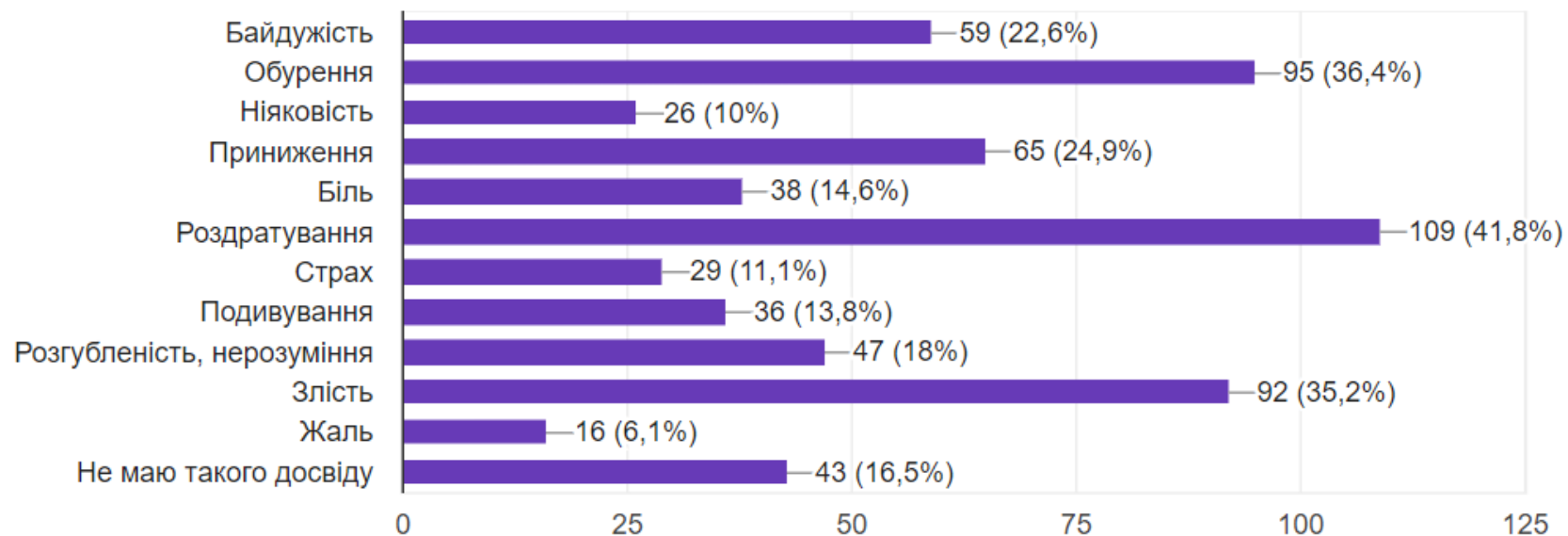

ЯКОЮ Є ВАША РЕАКЦІЯ НА МОВУ ВОРОЖНЕЧІ, ЯКА СТОСУЄТЬСЯ ВАС ОСОБИСТО? (ОБЕРІТЬ МАКСИМУМ ТРИ ВАРІАНТИ)

Якою є ваша реакція на мову ворожнечі, яка СТОСУЄТЬСЯ ВАС ОСОБИСТО?
(оберіть максимум три варіанти)

261 відповідь

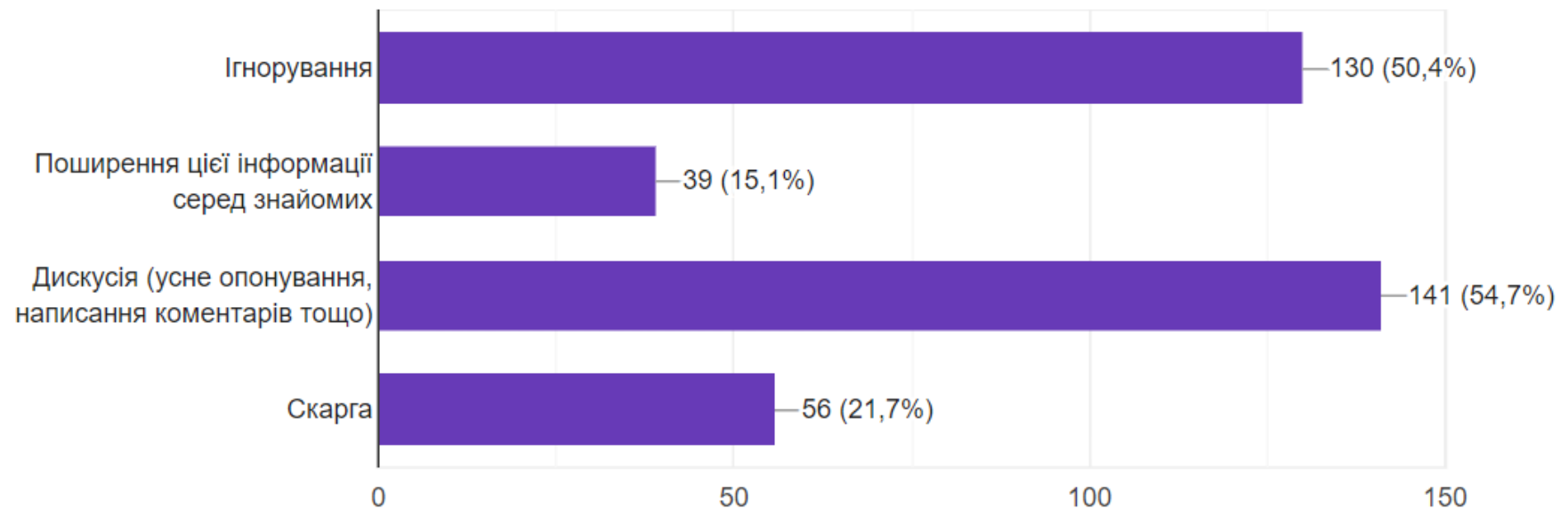

ЯКОЮ ЗАЗВИЧАЙ Є ВАША ДІЯ НА МОВУ ВОРОЖНЕЧІ? (МОЖНА ПОЗНАЧИТИ КІЛЬКА ВАРІАНТІВ)

Якою зазвичай є ваша ДІЯ на мову ворожнечі? (можна позначити кілька варіантів)

 Копіювати

258 відповідей

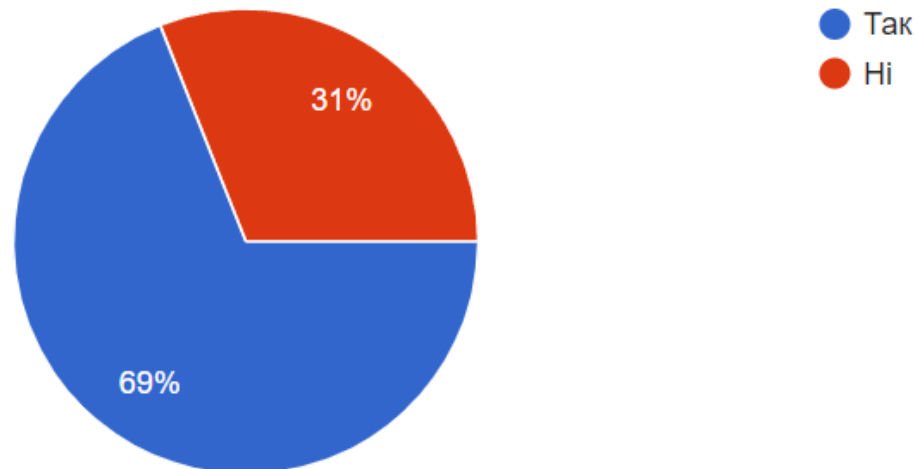

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ ЯК ЗАХИСТИТИ СВОЇ ПРАВА ЧИ ПРАВА ІНШИХ, ЯКЩО ВИ ЗІТКНУЛИСЯ З МООВОЮ ВОРОЖНЕЧІ?

Чи знаєте ви як захистити свої права чи права інших, якщо ви зіткнулися з мовою ворожнечі?

258 відповідей

 Копіювати

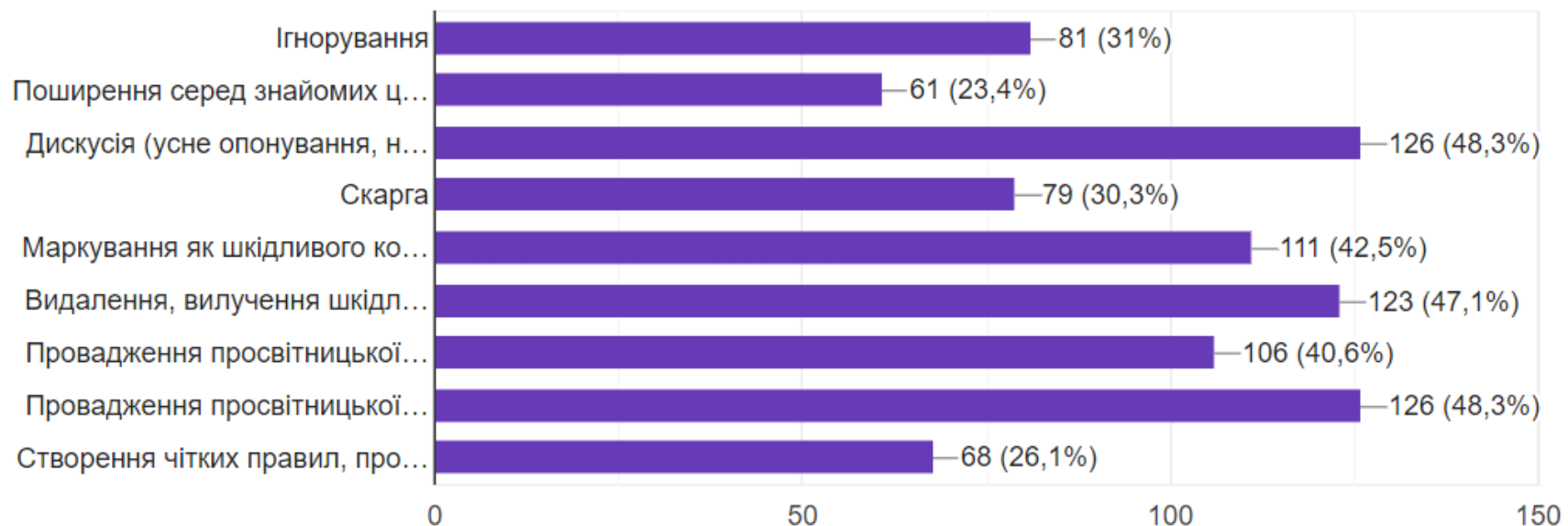

ЯКІ ДІЇ ПРОТИ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ ВИ ВВАЖАЄТЕ ЕФЕКТИВНИМИ? (МОЖНА ПОЗНАЧИТИ КІЛЬКА ВАРІАНТІВ)

Які дії проти мови ворожнечі ви вважаєте ефективними? (можна позначити кілька варіантів)

261 відповідь

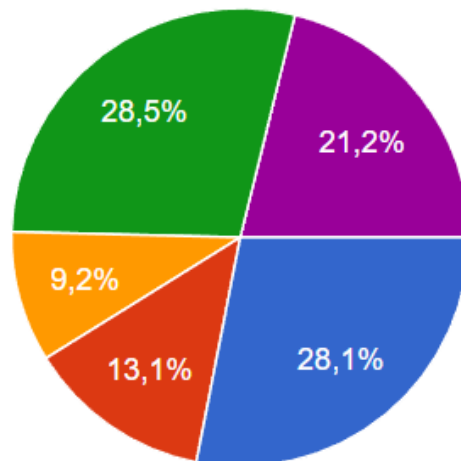

ЯК ВПЛИВАЄ МОВА ВОРОЖНЕЧІ НА ВАШУ ОЦІНКУ ТИХ ЧИ ІНШИХ ЯВИЩ?

Як впливає мова ворожнечі на вашу оцінку тих чи інших явищ?

 Копіювати

260 відповідей

- Ніяк
- Оцінка змінюється з нейтральної чи позитивної на негативну
- Зростає агресія
- Навпаки, посилюється несприйняття мови ворожнечі, хочеться ніколи такого не чути
- З'являється жаль, емпатія до тих, кого ображають

НАЗВІТЬ ВІДОМІ ВАМ СТЕРЕОТИПИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ТАКИМИ ГРУПАМИ НАСЕЛЕННЯ (РОМИ, ЖІНКИ, ТЕМНОШКІРІ, УКРАЇНСЬКОМОВНІ, УКРАЇНЦІ, БІЖЕНЦІ, ЛІТНІ ЛЮДИ, СВЯЩЕННИКИ, ЛЮДИ З ГОМОСЕКСУАЛЬНОЮ ОРІЄНТАЦІЄЮ, ЛЮДИ З ІНВАЛІДНІСТЮ, ЛЮДИ З НАДМІРНОЮ ВАГОЮ, ПОЛІТИКИ ТОЩО)

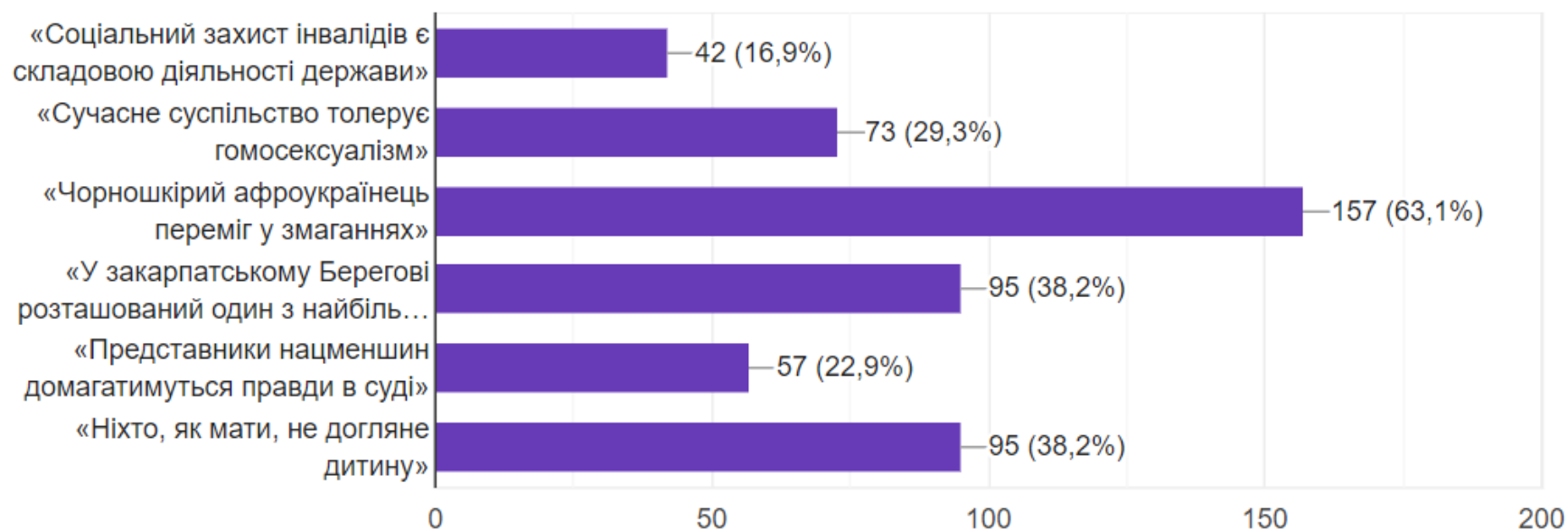

У ЯКИХ ІЗ НАВЕДЕНИХ ВИСЛОВЛЮВАНЬ ВИ ВБАЧАЄТЕ ОЗНАКИ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ? (МОЖНА ПОЗНАЧИТИ КІЛЬКА ВАРІАНТІВ)

У яких із наведених висловлювань ви вбачаєте ознаки мови ворожнечі?
(можна позначити кілька варіантів)

 Копіювати

249 відповідей

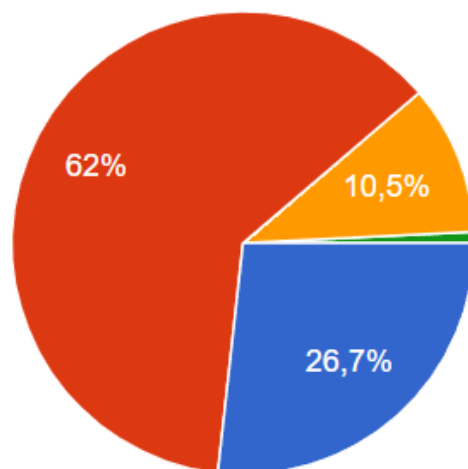

ЯКЕ ТВЕРДЖЕННЯ, НА ВАШ ПОГЛЯД, Є БІЛЬШ КОРЕКТНИМ?

Яке твердження, на ваш погляд, є більш коректним?

258 відповідей

 [Копіювати](#)

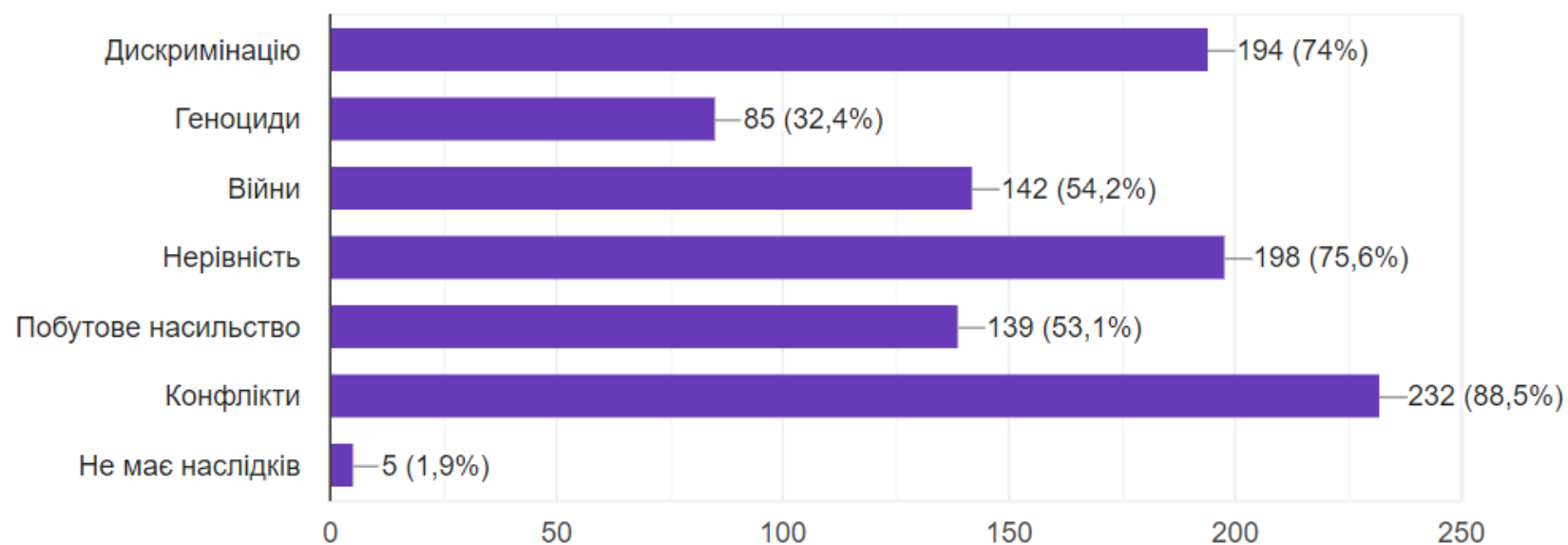
- Свобода слова означає можливість висловлювати будь-які думки і в будь-якій формі, крім заборонених законом екстремістських чи терористичних з...
- Свобода слова – цінність демократичного суспільства, але це не означає, що можна ігнорувати пр...
- Свобода слова – абсолютна цінність
- Свобода – це рабство, незнання – сила, війна – це мир

МОВА ВОРОЖНЕЧІ ПОРОДЖУЄ... (МОЖНА ПОЗНАЧИТИ КІЛЬКА ВАРІАНТІВ)

Мова ворожнечі породжує: (можна позначити кілька варіантів)

 Копіювати

262 відповіді

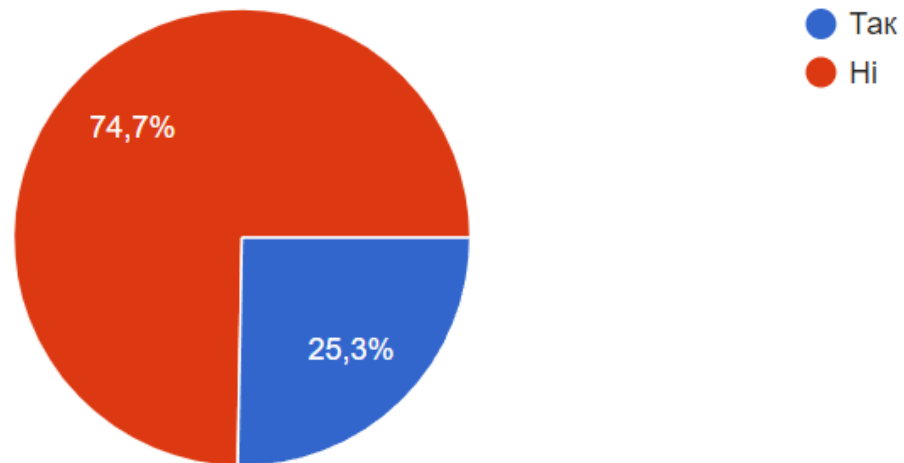

ЧИ ЗНАЙОМИЛИ ВАС У ШКОЛІ З ПОНЯТТЯМ «МОВА ВОРОЖНЕЧІ» (HATE SPEECH)?

Чи знайомили вас у школі з поняттям «мова ворожнечі» (hate speech)?

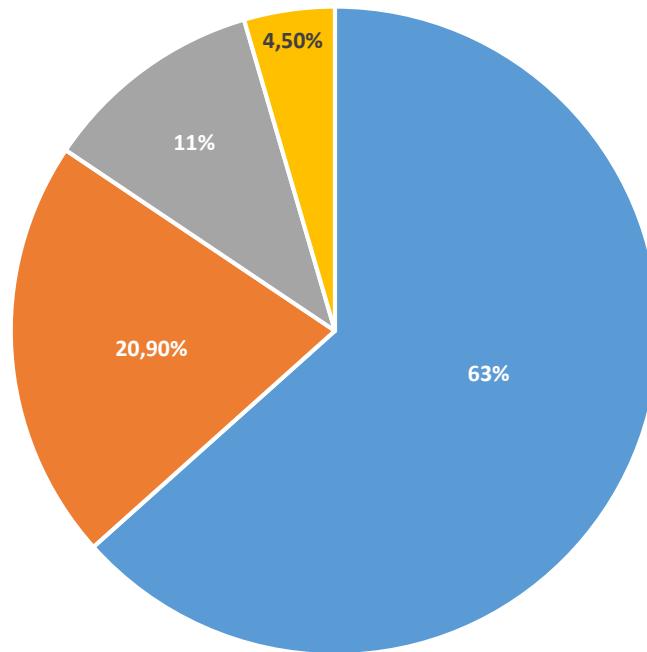
 Копіювати

261 відповідь

З ЯКИХ ДЖЕРЕЛ ВИ ОТРИМУВАЛИ ІНФОРМАЦІЮ ПРО МОВУ ВОРОЖНЕЧІ, ЇЇ ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ, МЕТОДИ ПРОТИСТОЯННЯ?

З яких джерел ви отримували інформацію про мову ворожнечі, її причини, наслідки, методи протистояння?

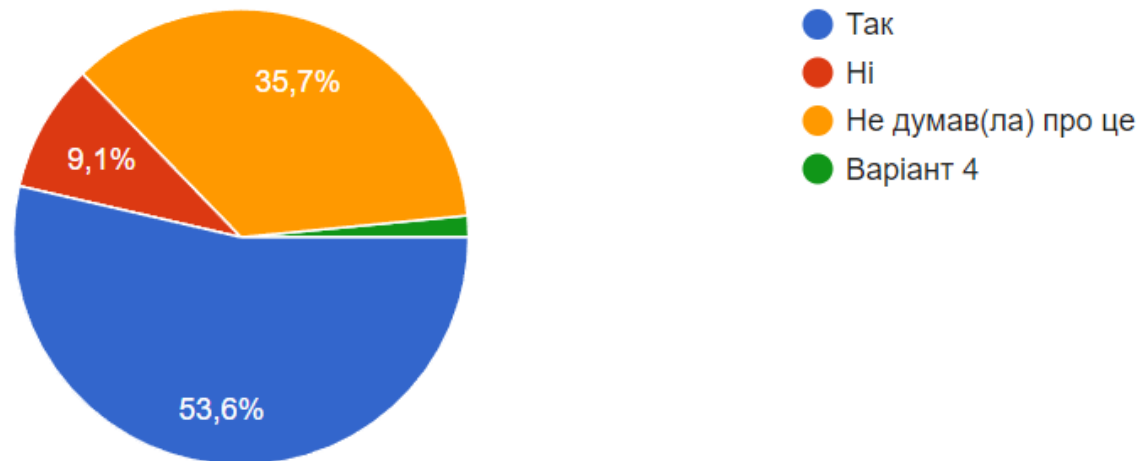
■ Інформаційна сфера ■ Просвіта ■ Особистий досвід ■ З жодних джерел

ЧИ МАЄТЕ ВИ БАЖАННЯ ОТРИМУВАТИ БІЛЬШЕ ІНФОРМАЦІЇ ПРО МОВУ ВОРОЖНЕЧІ ТА ЗАСОБИ ПРОТИСТОЯННЯ ЇЙ?

Чи маєте ви бажання отримувати більше інформації про мову ворожнечі та засоби протистояння їй?

 Копіювати

263 відповіді

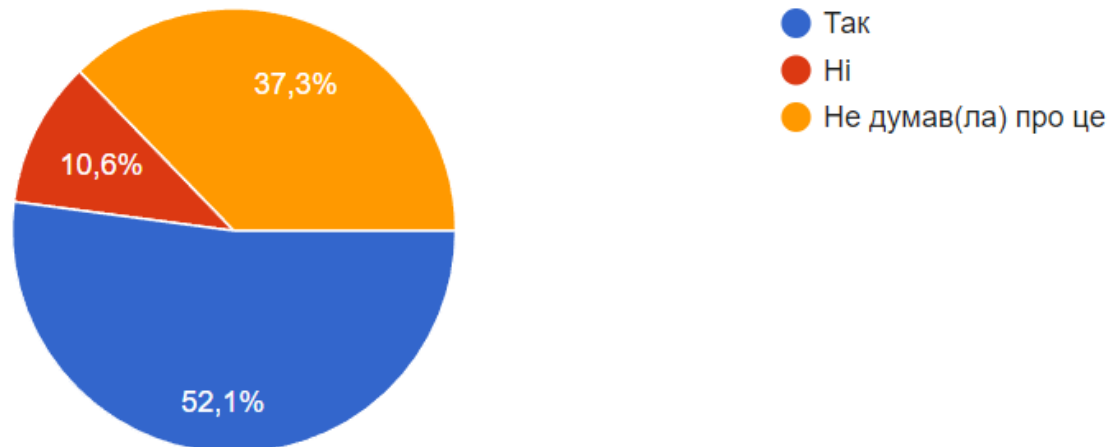

ЧИ ВІДЧУВАЄТЕ ВИ ПОТРЕБУ ВЕСТИ ПРОСВІТНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО ШКІДЛИВОСТІ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ?

Чи відчуваєте ви потребу вести просвітницьку діяльність щодо шкідливості мови ворожнечі?

 Копіювати

263 відповіді

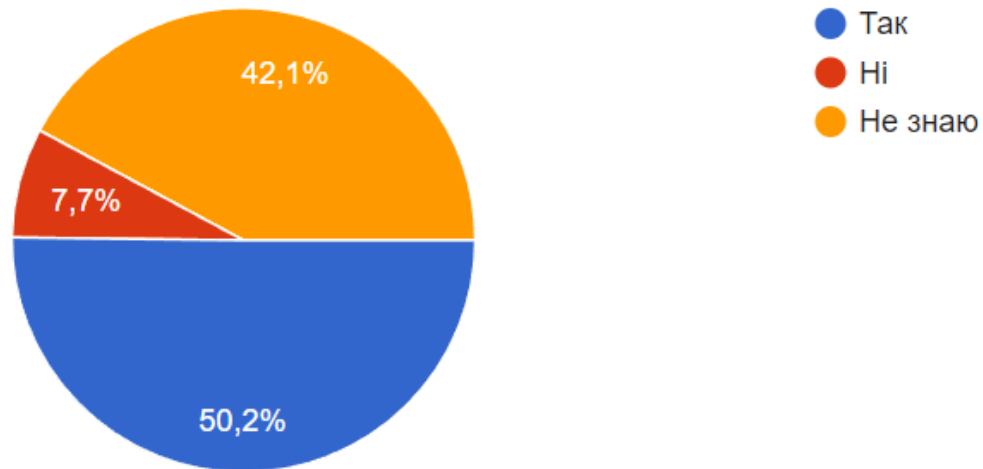

ЧИ ЗДАТНІ ВИ ВИЯВИТИ І «НЕЙТРАЛІЗУВАТИ» МОВУ ВОРОЖНЕЧІ?

Чи здатні ви виявити і «нейтралізувати» мову ворожнечі?

261 відповідь

 Копіювати

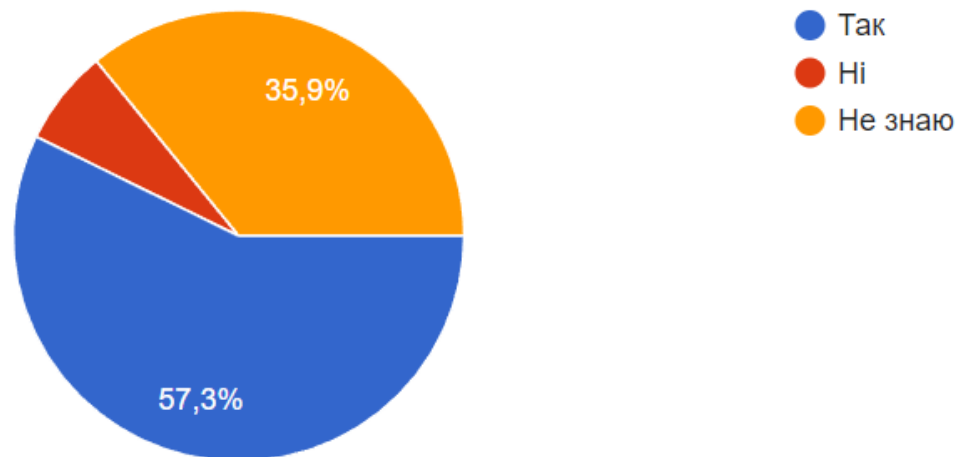

ЧИ ЗДАТНІ, НА ВАШ ПОГЛЯД, ІНШІ ЛЮДИ ВИЯВЛЯТИ І НЕЙТРАЛІЗОВУВАТИ МОВУ ВОРОЖНЕЧІ?

Чи здатні, на ваш погляд, інші люди виявляти і нейтралізувати мову ворожнечі?

262 відповіді

 [Копіювати](#)

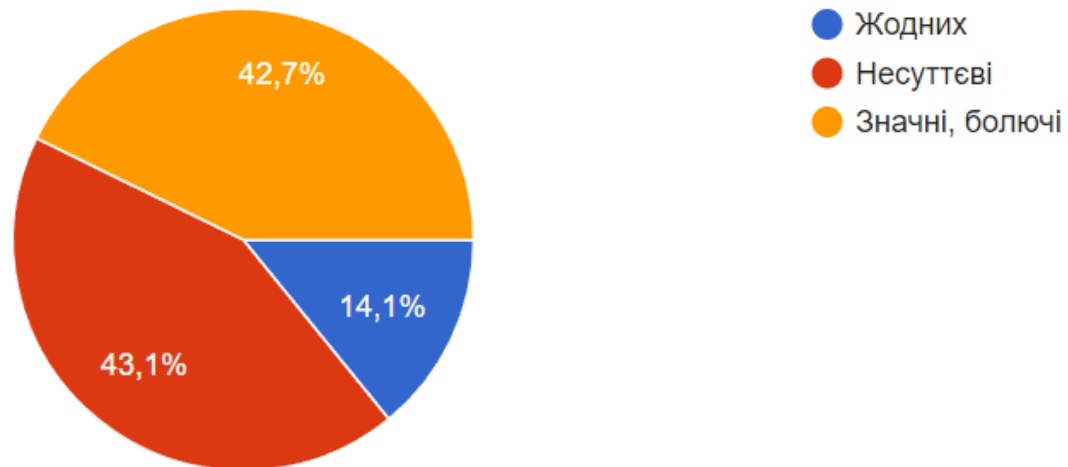

ЯКИМИ МОЖУТЬ БУТИ НАСЛІДКИ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ ОСОБИСТО ДЛЯ ВАС?

Якими можуть бути наслідки мови ворожнечі особисто для вас?

 Копіювати

262 відповіді

ЯКИМИ МОЖУТЬ БУТИ НАСЛІДКИ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ ДЛЯ ІНШИХ ЛЮДЕЙ?

Якими можуть бути наслідки мови ворожнечі для інших людей?

 Копіювати

262 відповіді

